

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Clarissimi Viri Henr. Zoesii Amersfortii, In Academia
Lovaniensi I. V. D. Et Antecessoris Commentarius In Jus
Canonicum Universum, Sive Ad Decretales Epistolas
Gregorii IX. P. M.**

Zoesius, Hendrik

Coloniae Agrippinae, 1691

Titulus VIII. De Schismaticis & ordinatis ab iis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62329](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62329)

ante eam poenitentia non inducit criminis abolitionem. Non obstantes *Imperialis in pr. C. de nupt. quæ vult quidem esse dignam venia illam, quæ respicit, non tamen hoc ipso cessat poena, sed demum habita abolitione. Quod etiam procedit, etiam si poenitentia fuerit publica, ut recte tradit Covarr. 2. Var. cap. 11. num. 10.*

17 Quinta poena est mors, quæ & manet Clericos, qui prius degradantur, id est clericali privilegio rite solemniter exauntur, postea brachio sæculari traduntur, *c. ad abolendam 9. h. t. inferitur ea per ignem, ut docet Covarr. 2. Var. c. 11. n. 10.*

18 6. 10. * Evadunt hanc poenam, qui resipiscentes abjurata hæresi reconciliari Ecclesiæ fuerint desiderant, *d. c. 9. Nisi fuerint relapsi, quales sunt, qui post abjuratam hæresim in eam relabuntur, c. accusatus 8. in princ. eod. in 6. his enim nulla est venia c. super 4. eod. in 6. Idem juris est in Hæresichis, & qui hæresim docuerunt, quia nec horum reconciliatio tollit poenam corporalem: quibus tamen omnibus resipiscensibus Sacramenta non sunt deneganda, & mitiganda, si videatur sententia, *d. c. 4. & c. ut commissi 5. nec non eod. in 6.**

19 Ut autem hæc pestis non facile enascatur, prohibetur laicis, publice & private de fide disputare, *c. 2. eod. in 6. prædicationis munus adiuvent, etiam in occulto, quod nemo sibi adrogat nisi missus, c. Cum ex juncto 12. & c. 13. §. quia verò h. t. idque sub poena excommunicationis, *d. c. 2. §. 1. quæ extendæ est sententiæ, non lata, uti indicant verba, quæ sunt futuri temporis. Evata autem ut in herbis conculectur, ejusque propagandæ occasio tollatur, scripta hæreticorum, cum auctoribus damnata, legi & haberi prohibentur sub poena excommunicationis lata sententiæ. Vid. hac de re plura apud Azor. d. lib. 8. c. 16.**

20 In suspectos inquirere jubentur Episcopi loci, ceteras ad hoc munus delegando personas, cum potestate advertendi, quæ non expirat morte conceditur, in favorem fidei & odium hæreticos, *c. in aliqui 10. & c. Officium 11. eod. in 6. Quæ personæ procedunt ex zelo caritatis de plano & simpliciter, cap. fin. eod. in 6. juxta formam præscriptam d. c. 11. & c. 12. eod. in 6. Quibus tamen in Episcopos nihil est juris, sine mandato Pontificis, cui denuntiare debent,*

si eos viderint suspectos, *c. Inquisitores 16. eod. in 6. Domini temporales officio suo hac in parte deesse non debeat, ubi est promovendo Inquisitorum munus: reculentes honore privandi sunt & excommunicandi, *d. c. 13. §. monentur. Carterum ut ad bellum contra hæreticos suscipiendum plures excitentur, arma contra eos sumentes gaudent iisdem privilegiis & indulgentiis, quibus illi, qui contra Turcam militant, *d. c. 13. §. Catholici.***

TITULUS VIII.

De Schismaticis & ordinatis ab iis.

SUMMARIUM.

1. Schisma quid, & in quo differat ab Hæresi.
2. Poena Schismaticorum.
3. Irregularitatem an contrahant.

Schisma generali significatione, juxta vocis etymologiam, denotat dissensionem, ac moralem quandam divisionem: per antonomasiam autem significati divisionem: Ecclesiæ Catholicæ per spontaneam ab illa separationem, sub nomine Christiano particularem congregationem seu conventiculum extra Ecclesiæ unitatem, communionem, & obedientiam congregando, ab ejus capite Rom. Pontifice se abstrahendo, ejusve dignitatem usurpando in quo distat ab hæresi, quæ continet dogma veræ fidei contrarium, *can. Inter XXV. q. 3. Transit plerumque in hæresim, cum in schismate perseverantes, ut factum suum & contumaciam honestent & defendant, recteque videantur ab Ecclesiâ recessisse, consingant aliquam hæresim, ut post alios apparuit in Henrico VIII. Angliæ Rege, qui ut videretur jure ab Ecclesiâ Rom. defecisse, nova secta ex variis conflata se caput Ecclesiæ Anglicanæ haberi, & solum se de fidei rebus disponere ac definire posse statuit.*

Ejus poena est dignitatis aut ciuguli, quod habetur, privatio, si non habeatur, substantiæ amissio in honestis, in aliis corporis coercitio, cum exilio, *can. qui contra XXV. q. 1. Excommunicatio, quam & incurrit eorum fautores, defensores, c. un. eod. in 6. Ordinationes, collationes beneficiorum, bonorum alienationes, per schismaticos factæ, irritæ esse jubentur.*

zur, e. 1. h. t. Ordinati ab iis executione carent, sine facili spe consequendæ dispensationis: nisi sublit ignorantia, quæ faciet Episcopum dispensate cum iis posse, cap. 2. ubi Gloss. hoc tit.

3 Irregularitatem non videntur schismatici contrahere, cum nullibi eius fiat mentio. Nam quod attinet ad d. can. qui contra, continet is pœnas per hominem imponendas. In can. in nomine Domini dist. 23. fit quidem mentio anathematis ipso facto incurrendi, depositionis autem ferendæ potius quàm latæ sententiæ. In cap. 2. h. t. fit mentio suspensionis, non etiã irregularitatis. Quid si conjuncta fuerit hæresis, habebit locum d. can. inter, qui dicit in hæresin schisma deficere. Non tamen conjuncta est semper, quamvis è converso hæresis semper sit schisma, & hæretici possint dici schismatici. Videantur aliæ pœnæ in c. 117. eod. in 6.

TITULUS IX.

De Apostatis & reiterantibus Baptisma.

SUMMARIUM.

- 1. Apostasia quid & quoruplex, ejusque pœna.
- 2. Religiosi ad aliam Religionem transeuntes an excommunicati.
- 3. Ejectus ex Ordine suo sua culpa an & quatenus transire ad aliam Religionem possit.
- 4. Ordinatus post reconciliationem sine dispensatione an sit suspensus?
- 5. Iterantes baptisma graviter peccant.
- 6. Eorum pœna Jure Canonico saliter baptizatus est Irregularis.
- 7. An & rebaptizans.

1 A Postasia est hæresi gravior, cum non in parte tantum susceptam fidem deserat, sed in totum. Estque duplicis generis: una propria, quando quis ad Judaismum vel paganismum deficit, qualis incurrit eandem pœnas, quas hæreticus, quo est potior, can. non potest. II. q. 7. c. contra d. hæret. in 6. Sacerdotes, Diaconi, si lapsi fuerint, thurificando ido-

lis, & postea iterum certamen ineuntes, sine fide & sincerè, non simulatè reclusi honorum quidem recipiunt, non tamen ad eorum ministerium admittuntur, can. Presbiteros dist. 50. Altera est impropria, quæ ob religiosus professus claustrum, abjecta habitus deserit, animo non reverendi, quæsi hoc in excommunicationem incurrit, cap. 2. de ne Clerici vel Monachi etc. Si ut habitus resumatur adduci nequeat, carceribus retinendus, donec resipiscat, c. 5. h. t. Ordinatus in ejusmodi statu suspensionem incurrit dispensabilem, nisi per Pontificem. Ita ut fin. h. t. Quæ suspensio accipiendi non de sacro Ordine suscepto inter se, non potest dumtaxat fiat mentio in d. c. fin. non tamen minori, cujus susceptioni hoc in c. fin. inveniuntur suspensio adnexa; & sine pœna non inferatur.

Q. I. An pœnam istam incurrit Religiosus transeuntes ad aliam Religionem? R. N. velle Gl. & Abbatem in c. ex parte sup. ordin. si illicite transeant, non pœnam in suo Superiore, qua de re actum in Regularibus. Relinquens enim statum proprium, & alium non valide adsumens, ut supra stata videtur judicandus & puniendus. Non est autem ullus locus, ex quo colligatur ista excommunicatio hoc in casu: nisi in quo aliquis ex Mendicantium ordine transiit ordinem non mendicantium, qualis excommunicatur, Extravag. 1. de Regularibus. Excommunicatio saltem in transeunte ad aliam Religionem strictiorem cessat, cum hoc textus iste non loquatur, & quia non potest extendendus non veniat ultra calum communi- hendum. Ubi nihil videtur facere licentia prioris, cum in dicto textu sola exceptio sit absentia R. P. Et hoc de jure communi licentia testi Ordini alicui esse indultum specialiter quod privilegium. Suarez De censuris Dist. 1. sect. 10.

Q. II. An ejectus ex Ordine suo, qui quæ privatus sua culpa, indigeat ultra transeundi ad aliam Religionem? R. N. videri prima facie non indigere, ex eo quod non sit cogendus manere in saculo carceris, ejectus, ut quæcumque Religio in eum ingredi illi liberum esse debeat, atque